

De zoektocht naar tien paaseieren

U bent van mij gewend dat ik rond feestdagen een rubriek met een aantal van mijn problemen aanbied. Als ik mijn oeuvre langsloop, zie ik dat ik met de kerstdagen veel actiever ben geweest dan rond Pasen. In 2016 schreef ik mijn laatste ‘paasrubriek’, nadat ik dat in de jaren die eraan voorafgingen regelmatig deed.

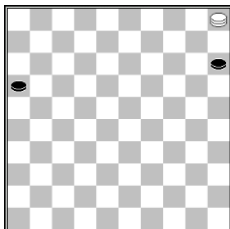
Misschien heeft het te maken met het feit dat Pasen voor mij veel meer is dan paashazen en paaseieren. Op zondag 24 maart jongstleden heb ik in de schouwburg van Heerlen volop genoten van een prachtige uitvoering van de Matthäus Passion van Johann Sebastian Bach. De Heerlense Oratoriumvereniging wist het verhaal van het lijden van Jezus op indrukwekkende manier ten gehore te brengen. Ik merkte dat een live-uitvoering me toch veel meer deed dat het luisteren naar CD's.

Dit jaar wil ik de draad weer oppakken en u een serie van mijn meest recente problemen tonen.

Het gekozen motief

U weet wellicht dat ik een grote voorliefde heb voor het maken van problemen op het eeuwenoude motief van de Spanjaard Timoneda (hij is de eerste die het motief in een boekwerk publiceerde. Daarmee is nog niet gezegd dat hijzelf de auteur was). Voor wie het niet meer weet:, wit heeft daarin een dam op 2 en zwart schijven op 1, 6 en 25. Zwart is aan zet.

Er zijn echter meer motieven die mijn aandacht hebben. Een daarvan is de volgende stand:

Zwart aan zet speelt (15-20) en het gaat verder met 5-32 (20-24) 32-38 (24-30) 38-43 (30-35) 43-49.

In de probleemdatabank vinden we meer dan 200 bewerkingen op dit motief terug.

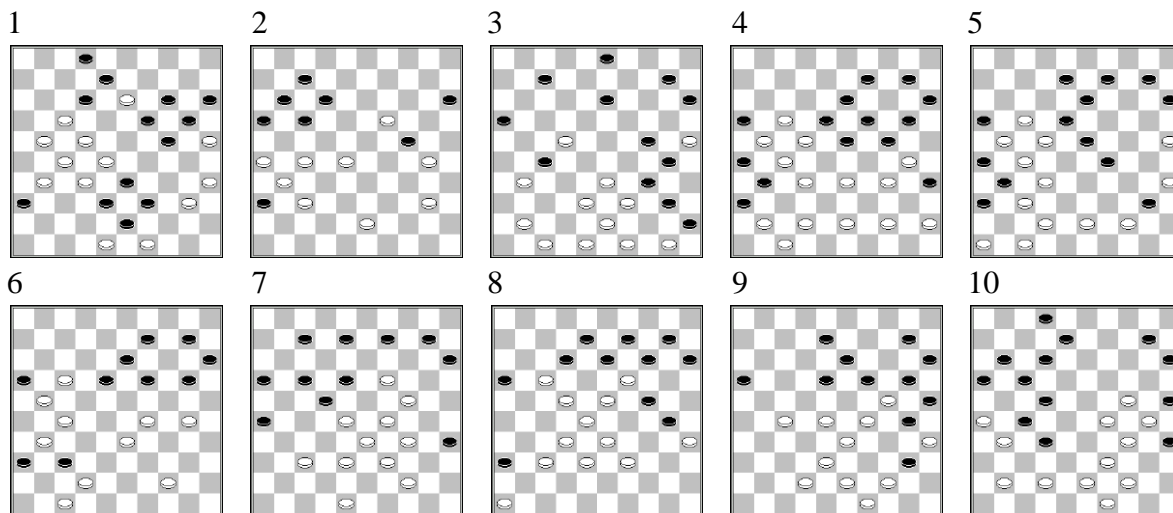
Net als het motief van Timoneda is het voor een problemist een ideale stand om als vertrekpunt voor een probleem te fungeren. De zwarte schijven staan netjes aan de kant en de witte dam kan overal vandaan komen. Overigens is het ook mogelijk om de witte dam op 46 te laten eindigen. Dan wordt het motief iets lastiger te bewerken.

Een zoektocht of een pleziertrip

U kunt het meeste plezier aan het tental problemen beleven als u zelf de oplossing probeert te vinden. De paaseieren zijn op verschillende plaatsen verstopt en u kunt proberen er zoveel mogelijk te vinden. Maar wie het zichzelf tijdens de paasdagen niet al te moeilijk wil maken kan volstaan met het naspelen van de oplossingen, die ik ter wille van de partijspelers in de volledige notatie weergeef.

De tien eieren

Al deze problemen ontstonden in de maanden januari, februari en maart van dit jaar.

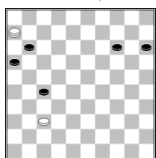
De echte liefhebber wordt verzocht de rest van de tekst te bedekken en zelf de oplossingen te zoeken.

Oplossingen

- 48-42 (38x47) 49x29 (24x33) 13x24 (20x29) 28-23 (29x18) 22x13 (8x19) 17x8 (2x13) 32-28 (33x22) 27x20 (36x16) 20-14 (19x10) 40-34 (39x30) 35x24 (47x20) 25x5.

Dit is de enige bewerking waarin veld 5 door een slag met een schijf wordt bereikt. Het blijkt dat je bij een bewerking met een slag van een schijf gauw in bekende patronen terechtkomt. Dit probleem levert wel een fikse aanvangsstand op, maar de 'afgezakte broek' 33-38-39-43 is mij een doorn in het oog. Dat ziet er niet fijn uit, maar het is de enige mogelijkheid om de stand af te ronden.

- 26-21 (24x44) 43-39 (44x22) 27x18 (12x14) 21x1 (36x27) 1-6. Nieuw motief? Zie dia 2a.

Zwart aan zet heeft niet beter dan (27-32) 6x5 (32x41) 5x46.

Dit is de enige bewerking waarbij de dam op veld 46 eindigt. Anders dan mijn probleemleraar Jan Scheijen ben ik geen probleemvorser, maar soms lukt het toch om een nieuw idee te vinden. De inleidende meerslagen maken het mijns inziens tot een acceptabel geheel.

- 47-42 (27x47) 49-44 (40x49) 38-32 (keus, b,v, 47x18) 50-44 (49x29) 44-40 (34x43) 25x1 (45x34) 48x8 (3x12) 1x5.

In 1956, toen ik net met de problematiek was begonnen, hield ik me met dit inmiddels overbekende slagsysteem bezig. Ik bekommerde me er toen niet om of schijf 45 met een wit stuk op 50 was afgedekt en maakte me ook weinig zorgen over de afwerking. Ik verwachtte nu geen opzienbarende vondsten, maar toen stuitte ik op de fraaie zet 38-32. Zwart kan met twee verschillende dammen naar veld 18 slaan. Vervolgens kan schijf 50 dankzij een meerslag ongehinderd veld 40 bereiken. Kortom: ik was zeer tevreden. Een probleem op z'n paasbest.

- Wit bereikt in 12 zetten het motief: 33-29 (24x33) 43-38 (35x24) 38x29 (24x33) 42-37 (31x42) 47x29 (36x47) 45-40 (47x24) 34-30 (24x35) 40-34 (35x49) 34-29 (23x34) 17-12 (26x37) 12x3 (49x21) 3x5.

Omdat het een lekker groot probleem was geworden met een aardige, gescheiden aanvangsstand, was ik aanvankelijk van plan het ter publicatie aan De Problemist aan te bieden. Maar in deze serie misstaat hij ook niet.

5. 42-38 (31x33) 43-38 (b.v. 40x49) 46-41 (33x42) 47x38 (36x47) 35-30 (47x33) 30-24 (29x20) 25x12 (17-12 (26x37) 12x1 (49x21) 1x5.

Een soortgelijk idee als bij het vorige probleem, maar nu met een dam op 1. Misschien is deze technisch beter dan probleem 5, want hier zien we een slagkeus en flink gesol met de zwarte dammen.

6. 29-24 (20x38) 42x33 (37x26) 47-41 (36x47) 17-12 (47x49) 12x3 (26x17) 3x26 (49x21) 26x5. De ogenschijnlijke zegetocht van zwart met (28-32) 38-33 (32-37) wordt keihard onderbroken. Nu wordt de zet 17-12 gevolgd door een drieslag met de zwarte dam.
7. 37-31 (26x37) 48-42 (37x48) 34-30 (48x40) 19-13 (8x19) 24x4 (35x24) 33-28 (22x33) 4x5. Helaas kan de eindslag langs twee richtingen worden uitgevoerd. Dat wordt een molenwiekslag genoemd. In vroeger tijden zou een probleem om die reden worden afgekeurd. Tegenwoordig is men toleranter. De stand zou kunnen voorkomen in een partij. Weliswaar is de zet 23-19 (gevolgd door 12-18) niet de meest logische, maar de keus hiervoor is niet onmogelijk.
8. 33-29 (24x31) 35x24 (12x21) 46-41 (36x47) 39-34 (47x20) 34-29 (20x18) 23x3 (14x32) 3x5. Er komt zowaar een Turkse slag op het bord. Ik had in de aanvangsstand schijf 46 liever op 47 geposteerd, maar in dat geval zou wit waarschijnlijk ook kunnen winnen door 39-34.
9. 28-23 (19x37) 29-23 (30x28) 49-43 (40x49) 35-30 (25x34) 38-32 (49x38) 32x3 (38x21) 3x5.
In dit probleem had ik liever schijf 33 op 39 gezet, maar in dat geval is het probleem bijoplosbaar door 27-21, 28-23, 42-37 en 38-32. Dus dan toch maar zo.
10. 44-40 (27x38) 26-21 (35x33) 49-44 (38x40) 29x7 (40x20) 21x3 (25x34) 3x6 (2x11) 6x5.
We zien allemaal meerslagen. Het loopt gesmeerd, maar het vergde toch wel enige moeite om dit idee rond te krijgen. Jammer dat wit een schijf minder heeft.

Ik wens u allen fijne paasdagen toe en veel damplezier.

Leen de Rooij